

Sygn. akt II Ca 728/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Sławomir Krajewski
Sędziowie:	SO Agnieszka Tarasiuk-Tkaczuk SO Tomasz Szaj (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Ziemowit Augustyniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 stycznia 2015 roku w S.

sprawy z powództwa **I. R.**

przeciwko **Bankowi (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w K.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji wniesionej przez powódkę od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 28 marca 2014 roku, sygn. akt I C 1482/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) **w punkcie I. pozbawia wykonalności bankowy tytuł egzekucyjny wystawiony przez (...) Bank Spółkę Akcyjną w G. nr (...) z dnia 21 kwietnia 1999 roku zaopatrzony przez Sąd Rejonowy w Szczecinie w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 27 lipca 1999 roku, sygn. akt III Co 1270/99 oraz zaopatrzony przez Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 11 września 2012 roku sygn. akt VI Co 3630/12 w stosunku do dłużnika I. D. (obecnie R.) częściowo tj. w zakresie kwoty ponad 10 000 zł (dziesięć tysięcy złotych) i oddala powództwo w pozostałym zakresie;**

b) **zasądza od pozwanego Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. na rzecz powódki I. R. kwotę 2 740 zł (dwa tysiące siedemset czterdzieści złotych) tytułem kosztów procesu;**

2. oddala apelację w pozostałym zakresie;

3. zasądza od pozwanego Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. na rzecz powódki I. R. kwotę 2 130 zł (dwa tysiące sto trzydzieści złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt **II Ca 728/14**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 marca 2014 r. Sąd Rejonowy Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie oddalił powództwo I. R. przeciwko Bankowi (...) spółce akcyjnej w K. o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności (punkt I.) oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (punkt II.).

Powyższe orzeczenie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

P. D. zawarł z poprzednikiem prawnym pozwanego banku (...)E. (...) Bank w G. w dniu 16 lipca 1997 roku umowę o kredyt w kwocie 27.250 zł na zakup samochodu i jednym z poręczycieli za to zobowiązanie była powódka I. R., wówczas pozostająca w związku małżeńskim z P. D. i nosząca nazwisko D.. Umowa ta ze względu na nie płacenie rat kredytu została wypowiedziana. W dniu 13 maja 1999 roku (...) Bank S.A. w G. zwrócił się do Sądu Rejonowego w Szczecinie z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności tytułom egzekucyjnym z dnia 21 kwietnia 1999 roku (m.in. nr (...)) przeciwko dłużnikom m.in. P. D. i I. D.. Postanowieniem z dnia 27 lipca 1999 roku Sąd wniosek ten uwzględnił, w sprawie pod sygnaturą akt III Co 1270/99. W dniu 28 listopada 2000 roku do Komornika Sądowego Rewiru I przy Sądzie Rejonowym w Szczecinie wpłynął wniosek G. C. Bank w G. o wszczęcie egzekucji przeciwko P. D. i I. D.. Po nadaniu sygnatury sprawy 6 KM 1345/00, pismem z dnia 28 listopada 2000 roku Komornik wezwał wierzyciela do uiszczenia opłaty egzekucyjnej w sprawie przeciwko dłużnikom P. i I. D.. Po jej uiszczeniu zawiadomienie z dnia 26 marca 2001 roku o wszczęciu egzekucji komornik wysłał do P. D.. W toku sprawy początkowo korespondencja kierowana była tylko do P. D.. W dniu 17 stycznia 2005 roku Komornik poinformował wierzyciela, że egzekucja przeciwko dłużnikom P. D. i I. D. pozostaje bezskuteczna. W dniu 27 stycznia 2006 roku, a później dniu 5 czerwca 2008 roku wierzyciel zwrócił się do komornika o informacje o stanie sprawy 6 Km 1345/00, wskazując w swoim piśmie tylko jednego dłużnika – P. D.. Z początkiem 2009 roku w związku z podziałem Sądu Rejonowego w Szczecinie na Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie oraz Sąd Rejonowy Szczecin-P. Zachód w S. nastąpiła zmiana sygnatur spraw sądowych i komorniczych. Sprawie 6 KM 1345/00 nadano wówczas nową sygnaturę KM 250/09. W dniu 29 marca 2010 roku P. D. zwrócił się do Komornika o zawieszenie postępowania egzekucyjnego ze względu na toczące się postępowanie w przedmiocie ogłoszenia jego upadłości. Postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2010 Komornik D. M. w sprawie przeciwko dłużnikom P. D. i I. D. zawiesił postępowanie egzekucyjne z dniem 30 marca 2010 roku, ale tylko w stosunku do dłużnika P. D., w związku z wydaniem przez tut. Sąd w sprawie XII GU 10/10 postanowienia w dniu 9 marca 2010 roku o zabezpieczeniu majątku dłużnika P. D. przez m.in. zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego Komornika sądowego D. M. pod sygnaturą KM 250/09. W dniu 24 marca 2011 roku Komornik wezwał pozwanego – w związku ze zmianą wierzyciela – do wskazania czy podtrzymuje dalszą egzekucję wobec I. D., a postanowieniem z dnia 26 października 2011 roku, po złożeniu wniosku przez wierzyciela o wypożyczenie tytułu wykonawczego, zawiesił postępowanie egzekucyjne co do dłużnika I. D.. Pismem z dnia 26 stycznia 2012 roku pozwany złożył komornikowi bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) zaopatrzony w klauzulę wykonalności i zażądał dalszej egzekucji od powódki. W dniu 12 grudnia 2011 roku pozwany zwrócił się do tut. Sądu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 21 kwietnia 1999 roku przeciwko dłużnikowi I. D., w trybie nart. 788 § 1 k.p.c., uwzględniający przejście uprawnień (...) Bank S.A. w G. na pozwanego. Postanowieniem z dnia 20 grudnia 2011 roku w sprawie VI Co 6063/11 wniosek ten został uwzględniony. Po rozpoznaniu zażalenia powódki, Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 18 maja 2012 roku, w sprawie II Cz 667/12, zmienił zaskarżone przez I. D. postanowienie, w ten sposób że wniosek oddalił, a jako podstawę rozstrzygnięcia wskazał nie przedłożenie tytułu wykonawczego nr (...). Po wydaniu przez Sąd Okręgowy ww. postanowienia, powódka zwróciła się do komornika w dniu 31 maja 2012 roku o umorzenie postępowania egzekucyjnego i postanowieniem z dnia 14 czerwca 2012 roku komornik umorzył postępowanie egzekucyjne KM 250/09 (poprzedni numer sprawy KM 1345/00) na podstawie art. 824 § 1 pkt 2 k.p.c. W konsekwencji w dniu 31 sierpnia 2012 roku pozwany zwrócił się ponownie do tut. Sądu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 21 kwietnia 1999 roku przeciwko dłużnikowi I. D., w trybie nart. 788 § 1 k.p.c., uwzględniający przejście uprawnień (...) Bank S.A. w G. na pozwanego. Postanowieniem z dnia 11 września 2012 roku w sprawie VI Co 3630/12 wniosek ten został uwzględniony. Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2013 roku, w sprawie II Cz 2038/12, oddalił zażalenie powódki, na ww. postanowienie Sądu Rejonowego. W uzasadnieniu m.in. wskazał, że podpisany na

bankowym tytule egzekucyjnym nr (...) prezes zarządu (...) Bank S.A. w G. J. K. był umocowany do jednoosobowej reprezentacji tegoż banku i do dokonania tej czynności bankowej. Nadto Sąd Okręgowy wskazał, że pozostałe zarzuty powódki dotyczące kwestii przedawnienia oraz wpływu postępowania upadłościowego P. D. na wykonalność tytułu wykonawczego, nie mogą być rozpoznane w trybie art. 788 § 1 k.p.c., zaś mogą stanowić przedmiot powództwa przeciwegzekucyjnego. W dniu 11 października 2012 roku pozwany zwrócił się do Komornika Sądowego o egzekucję długu od powódki, przedkładając tytuł wykonawczy – bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 21 kwietnia 1999 r., nr (...), zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 11 września 2012 r. w sprawie VI Co 3630/12. W dniu 18 października 2012 roku Komornik Sądowy R. W. zawiadomił powódkę o wszczęciu egzekucji i wezwał ją do zapłaty długu. W dniu 21 stycznia 2010 roku Skarb Państwa – Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w S. złożył wniosek o ogłoszenie upadłości swojego dłużnika P. D., z możliwością zawarcia układu. Pismem z dnia 26 kwietnia 2010 roku P. D. złożył listę swoich wierzycieli, gdzie m.in. wskazał jako bezsporną wierzytelność, tą na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 21 kwietnia 1999 r. przysługująca (...) Bank w G.. Postanowieniem z dnia 22 listopada 2010 roku Sąd w sprawie XII GU 10/10 ogłosił upadłość P. D. z możliwością zawarcia układu oraz zatwierdził układ tego dłużnika o treści „1. umorzenie odsetek w wysokości 95%, 2 umorzenie kosztów procesu i kosztów egzekucji w wysokości 95%, 3. należności główne, a także nie umorzone odsetki (5%) oraz koszty procesu i koszty egzekucji (5%) zostaną spłacone w równych 28 ratach kwartalnych, płatnych z końcem każdego kwartału rozliczeniowego, liczonego od dnia zawarcia układu”.

Sąd Rejonowy wskazał, iż podstawę prawną żądania pozwu stanowił art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Sąd zaznaczył też, iż zakres rozpoznania sprawy, ze względu na zasady kontrydyktoryjności i bezsporności, ściśle ograniczony jest do zarzutów sformułowanych przez powódkę w odniesieniu do kwestionowanego tytułu wykonawczego i ma to w szczególności znaczenie w odniesieniu do powołania się przez stronę powodową na treść art. 5 k.c. tylko i wyłącznie we wniosku o zabezpieczenie roszczenia. Powódka była reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, który nad wyraz czytelnie oddzielił poszczególne części pozwu i dołączonego doń wniosku o zabezpieczenie. Sąd I instancji wskazał, że pierwszy zarzut dotyczył przedawnienia egzekwowanej przez pozwanego wierzytelności. Sąd mając na uwadze art. 117 § 2 k.c. zaznaczył, iż podniesienie zarzutu przedawnienia może zostać potraktowane jako określone w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie nie może być egzekwowane. W ocenie Sądu Rejonowego zarzut przedawnienia w okolicznościach niniejszej sprawy okazał się nieskuteczny. Sąd mając na uwadze art. 118 k.c. podzielił pogląd powódki, zgodnie z którym roszczenie objęte przedmiotowym tytułem egzekucyjnym ulegało przedawnieniu z upływem terminu trzyletniego. Sąd wskazał, że ponieważ powództwo dotyczyło tytułu egzekucyjnego mającego za przedmiot wierzytelność banku z tytułu umowy kredytowej, nie mogło budzić wątpliwości, że roszczenie powstało w związku z działalnością gospodarczą pozwanego. Zdaniem Sądu na długość terminu przedawnienia nie miała w tym przypadku wpływu dyspozycja art. 125 § 1 k.c. Sąd zaznaczył, że przedmiotowy tytuł wystawiony został przez bank w ramach jego szczególnych kompetencji przewidzianych w art. 95 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe. Sąd stwierdził jednak, iż nie znaczy to, że pozwany wystawiając przedmiotowy tytuł „rozpoznawał sprawę” jako organ do tego powołany. Bank może bowiem wystawić tytuł egzekucyjny stwierdzający istnienie jego własnej wierzytelności. Zdaniem Sądu nie sposób jednak uznać, że w ten sposób rozpoznaje on sprawę dotyczącą jego własnych praw. Przyjęcie poglądu przeciwnego prowadziłoby zresztą do wniosku, że każdy tytuł egzekucyjny, jako wystawiony przez podmiot do tego upoważniony, objęty jest normą art. 125 § 1 k.c. W tym stanie rzeczy każdy tytuł egzekucyjny przedawniałby się z upływem lat dziesięciu. Zdaniem Sądu również fakt nadania bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności nie spowodował, że objęte nim roszczenie zostało stwierdzone orzeczeniem sądu. Obecnie wynika to wprost z art. 786² § 1 k.p.c., który to przepis nie był elementem systemu prawnego w 1999 roku, acz i wówczas brak było podstaw do formułowania tezy, że nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, powoduje że wierzytelność jest stwierdzona orzeczeniem sądu. Nadając klauzulę wykonalności sąd nie bada więc istnienia wierzytelności. Sąd mając na uwadze art. art. 123 § 1 pkt 1 k.p.c. wskazał, że licząc termin przedawnienia roszczenia objętego przedmiotowym tytułem wykonawczym należało przy tym bacznie badać na zdarzenia, które mogły wywołać przerwę w biegu przedawnienia. Sąd stwierdził, że bieg ten w niniejszej sprawie niewątpliwie przerwano wskutek złożenia wniosku o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności, a rozpoczął bieg na nowo po wydaniu postanowienia w tym przedmiocie, czyli w dniu 27 lipca 1999 r. Z kolei pozwany w odpowiedzi na pozew powołał się na dalsze zdarzenia przerywające bieg przedawnienia, w szczególności na fakt wszczęcia

postępowania egzekucyjnego. Sąd wskazał, że z wniosku znajdującego się w aktach sprawy KM 250/09 (poprzednia sygnatura KM 1345/00) wynika, że wniosek taki w odniesieniu do powódki został złożony w dniu 28 listopada 2000 roku. Niewątpliwie złożenie wniosku egzekucyjnego zmierzało bezpośrednio do zaspokojenia roszczenia objętego tytułem wykonawczym, a więc przerywało bieg przedawnienia. Sąd mając na uwadze art. 124 § 2 k.c. wskazał, że przerwa wywołana złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji trwa do momentu zakończenia postępowania egzekucyjnego. Sąd zaznaczył, że powódka swoje żądanie opierała na twierdzeniu, iż z mocy art. 117 § 2 k.c. upływ czasu wyłączył możliwość skutecznego egzekwowania roszczenia objętego tytułem wykonawczym. Sąd stwierdził, iż w tej sytuacji powinna była wykazać okoliczności, z których wywodziła skutek prawny w postaci podstaw do pozbawienia tytułu wykonalności, w szczególności takie, które świadczyłyby o rozpoczęciu biegu przedawnienia. Sąd wskazał, iż analiza dokumentów znajdujących się w aktach KM 250/09 prowadzi do wniosku, że do momentu umorzenia tego postępowania egzekucyjnego postanowieniem Komornika z dnia 14 czerwca 2012 roku, bieg terminu przedawnienia w ogóle nie rozpoczął na nowo biegu. Sąd stwierdził, iż bez znaczenia dla niniejszej sprawy jest okoliczność, że Komornik, mimo wniosku wierzyciela o wszczęcie egzekucji również przeciwko I. D., prowadził korespondencję tylko z P. D.. Wezwanie do opłaty i pisma komornika, wskazują niezbicie, że sprawa KM 250/09 (poprzednia sygnatura 6 KM 1345/00), dotyczyła także powódki. Zdaniem Sądu Rejonowego wykazanie przez pozwanego, że wnioskiem egzekucyjnym z 2000 roku objęta była również powódka, powoduje, że ciężar dowodu ponownie przeszedł na I. R. i to ona powinna wykazać, iż przerwa w biegu przedawnienia wywołana wnioskiem egzekucyjnym została zakończona, a przez to na nowo mógł rozpocząć bieg termin przedawnienia. Sąd podkreślił, że to powódka zgodnie z zasadą wynikającą z art. 232 k.p.c. zobowiązana była udowodnić okoliczności, z których wywodziła skutki prawne, a rzeczą pozwanego było wykazać przerwę w biegu przedawnienia, jako okoliczność tamującą roszczenie powoda. Pozwany nie miał natomiast obowiązku czynić przedmiotem swojego dowodu okoliczności negatywnych, czyli np. „braku przerwy w egzekucji”. To powódka powinna wykazać ewentualne zdarzenia, które zakończyłyby postępowanie egzekucyjne, a przez to wznowiły bieg przedawnienia. W konsekwencji Sąd I instancji przyjął, że dostępny materiał dowodowy wskazuje, że postępowanie egzekucyjne KM 250/09, wywołane wnioskiem egzekucyjnym z dnia 28 listopada 2000 roku spowodowało, że bieg terminu przedawnienia, nie rozpoczął biegu aż do dnia 14 czerwca 2012 roku. Bieg wówczas rozpoczął na nowo i został on przerwany ponownie złożeniem wniosku egzekucyjnego w sprawie KM 3524/12 w dniu 11 października 2012 roku. W konsekwencji Sąd Rejonowy uznał, za nieuzasadniony zarzut przedawnienia. Nadto Sąd I instancji nie podzielił zaprezentowanego w sprawie poglądu prawnego, sprowadzającego się do przeniesienia na poręczyciela wszystkich skutków działania przez dłużnika głównego i w stosunku do dłużnika głównego. Sąd Rejonowy odnosząc się do kolejnego argumentu powódki, tj. wpływu postępowania upadłościowego P. D. na zobowiązanie powódki, podzielił stanowisko zaprezentowane przez pozwanego, że nie ma to znaczenia. Sąd mając na uwadze art. 291 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe i naprawcze wskazał, że ograniczenie zobowiązania upadłego, nie ma wpływu na wysokość zobowiązania poręczyciela. Odnosząc się do kolejnego zarzutu tj. podpisania bankowego tytułu egzekucyjnego przez osobę nieuprawnioną Sąd I instancji uznał, że jest to zarzut o charakterze formalnym, a nie materialnym, przez co wyłączone jest jego rozpoznanie w ramach powództwa przeciwegzekucyjnego. Zarzut taki rozpoznawany jest na etapie zażalenia na nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności, co z resztą powódka czyniła, a Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie II Cz 2038/12 ów zarzut rozpoznawał. Pomijając nawet brak podstaw do rozpoznania zarzutu formalnego w ramach powództwa przeciwegzekucyjnego, to Sąd Rejonowy wskazał, iż jest związany orzeczeniem Sądu Okręgowego w sprawie II Cz 2038/12, ponieważ prawomocność rzeczy osądzonej nie dotyczy tylko samej sentencji orzeczenia, ale również ustaleń faktycznych, które legły u jego podstaw. Sąd mając na uwadze art. 366 k.p.c. i art. 365 § 1 k.p.c. wskazał, iż powagą rzeczy osądzonej objęta jest zasadniczo sentencja orzeczenia, przyjmuje się jednak, że w takich sytuacjach, w których dla dokładniejszego określenia treści rozstrzygnięcia konieczne jest posłużenie się motywami rozstrzygnięcia, te niezbędne motywy wyroku też objęte są powagą rzeczy osądzonej. Sąd stwierdził, że jest związany ustaleniami dokonanymi w sprawie II Cz 2038/12 w zakresie w jakim decydowały one o rozstrzygnięciu w tamtej sprawie. Sąd I instancji odnosząc się do zarzutu braku aktualnej wysokości zobowiązania P. D. wskazał, iż da się go wyinterpretować z treści art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. i zaznaczył, że w tej kwestii poza zarzutem konieczna byłaby inicjatywa dowodowa powódki, co miejsca nie miało. Sąd nie podzielił zaprezentowanego na rozprawie zarzutu dotyczącego naruszenia art. 878 § 1 k.c. wskazując, iż w przypadku umowy poręczenia za zobowiązanie kredytowe, to nie ma mowy aby był to dług przyszły. Sąd zaznaczył, iż umowa kredytowa została zawarta przed zawarciem

umowy poręczenia (co wynika z jej treści), nie jest zatem długiem przyszłym, tylko już istniejącym, którego spłata jest jedynie odroczone w czasie. Wobec powyższego Sąd I instancji oddalił powództwo. O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. wskazując, iż powódka przegrała sprawę, zatem powinna zwrócić pozwanemu koszty procesu, na które składał się koszt wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego powiększonego o kwotę opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa. Podstawą prawną, w oparciu o którą określono wynagrodzenie adwokata będącego pełnomocnikiem strony powodowej, stanowią uregulowania zawarte w § 2 ust. 1 i 2 oraz § 6 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163 poz. 1348 ze zm.).

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka, zaskarżając go w całości. Skarżąca orzeczeniu temu zarzuciła:

1) obrazę art. 123 § 1 pkt 1 k.c. w związku z pkt 5 umowy poręczenia z dnia 16 lipca 1997 r. poprzez uznanie przez Sąd I instancji, że pozwany przerwał bieg przedawnienia roszczenia stwierdzonego bankowym tytułem egzekucyjnym pomimo, że z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż wbrew umowie poręczenia pozwany nie wezwał powódki do zapłaty długu P. D., co oznacza że roszczenie pozwanego wobec powódki z tytułu poręczenia w całości jest niewymagalne, a tym samym nie mogło nastąpić przerwanie jego biegu;

2) obrazę art. 123 § 1 pkt 1 k.c. poprzez przyjęcie przez Sąd I instancji, że pozwany składając do komornika wnioski z dnia 28 listopada 2000 r. o wszczęcie egzekucji przeciwko P. D. i powódce przerwał bieg przedawnienia całego roszczenia stwierdzonego bankowym tytułem egzekucyjnym pomimo, że z wniosku o wszczęcie egzekucji oraz akt sprawy egzekucyjnej toczącej się w sprawie tego wniosku wynika, że pozwany wszczął postępowanie egzekucyjne tylko co do części roszczenia stwierdzonego bankowym tytułem egzekucyjnym w kwocie 10.000 zł, a w pozostałym zakresie tj. co do kwoty 30.848,48 zł egzekucji do 2012 r. nie prowadził.

Wskazując na powyższe zarzuty powódka wniosła o: zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa i pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego wystawionego (...) Bank S.A. w G. o nr (...) z dnia 21 kwietnia 1999 r. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 19 września 2012 r.; zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów z tytułu zastępstwa procesowego według norm przepisanych; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania; zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów z tytułu zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie od powódki na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Ponadto pozwany wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z kserokopii wezwania do zapłaty z dnia 9 stycznia 1998 r., na okoliczności wskazane w odpowiedzi na apelację, w tym w szczególności związane z: istnieniem wierzytelności Banku wobec P. D. oraz I. D., objętej bankowymi tytułami egzekucyjnymi nr (...) oraz (...), zaopatrzonymi w klauzule wykonalności, jej podstawą oraz wysokością; czynnościami podejmowanymi przez (...) Bank S.A. oraz Bank (...) S.A. wobec dłużników P. D. oraz I. D. w celu dochodzenia lub egzekwowania roszczeń objętych ww. bankowymi tytułami egzekucyjnymi; wezwaniem I. D. (obecnie R.) do zapłaty przez Bank - przy czym zgłoszenie niniejszego wniosku dowodowego na etapie postępowania apelacyjnego uzasadnione jest tym, iż zarzutu braku wymagalności egzekwowanej wierzytelności z uwagi na rzekomy brak wezwania powódki do spełnienia świadczenia podniosła ona dopiero na rozprawie w dniu 20 marca 2014 r. W związku z zamknięciem rozprawy w dniu 20 marca 2014 r. stosowana inicjatywa dowodowa pozwanego możliwa jest więc dopiero na etapie postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki skutkowałą rozstrzygnięciem o charakterze reformatoryjnym.

Sąd Okręgowy akceptuje i przyjmuje za własne ustalenia poczynione przez Sąd Rejonowy, z tym zastrzeżeniem, że ustalenia te należy uzupełnić o stwierdzenie, że w sprawie Km 250/09 (wcześniej 6 Km 1334/00) wierzyciel (...) Bank

SA w G. w dniu 28 listopada 2000 roku złożył wniosek egzekucyjny jedynie w zakresie kwoty 10 000,- zł. Wniosek egzekucyjny obejmujący pełną kwotę zaległości został zaś złożony w dniu 26 lutego 2012 roku (k – 105 akt Km 290/09).

W pierwszej kolejności odnosząc się do zarzutu dotyczącego braku wezwania przez Bank powódki do zapłaty długu P. D., to Sąd Okręgowy wskazuje, iż nie ma on wpływu na zagadnienie przedawnienia roszczenia powódki. Brak jest bowiem bezpośredniego związku pomiędzy wymagalnością roszczenia a początkiem biegu terminu przedawnienia. Innymi słowy może zaistnieć sytuacja, gdy rozpoczyna bieg termin przedawnienia a roszczenie nie jest jeszcze wymagalne. W konsekwencji może również dojść do przerwania biegu tego terminu.

Przechodząc dalej Sąd Okręgowy stwierdza, iż Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, iż roszczenie pozwanego z tytułu umowy kredytu przedawnia się z upływem trzyletniego terminu, czego zresztą apelująca nie kwestionowała. Z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. wynika, iż bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Wobec tego do czynności przerywających bieg przedawnienia zalicza się zarówno wystąpienie z wnioskiem o wszczęcie egzekucji, jak też wystąpienie z wnioskiem o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004 r., sygn. akt III CZP 101/03, OSNC 2005/4/58, OSP 2007/9/106, Wokanda 2004/10/1, Wokanda 2004/3/2, Biul.SN 2004/1/7, Pr.Bankowe 2004/12/7, M.Prawn. 2004/22/1045). Zgodnie z art. 124 § 1 k.p.c. po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. W myśl § 2 w razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone.

Mając powyższe unormowanie na względzie Sąd Odwoławczy wskazuje, iż w rozpatrywanej sprawie Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, iż bieg przedawnienia roszczenia (...) Bank S.A. w G. w stosunku do powódki został przerwany w wyniku podjęcia przez ten podmiot czynności w postaci wystąpienia do Sądu w dniu 13 maja 1999 r. z wnioskiem o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 21 kwietnia 1999 r. klauzuli wykonalności. W związku z tym przedawnienie zaczęło bieg na nowo dopiero po zakończeniu postępowania wywołanego wymienionym wnioskiem, a mianowicie po wydaniu przez Sąd Rejonowy w Szczecinie postanowienia w dniu 27 lipca 1999 r. w sprawie o sygn. akt III Co 1270/99, na mocy którego bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nadano klauzulę wykonalności. Zresztą na te same okoliczności powoływała się strona powodowa.

Sąd I instancji prawidłowo przyjął, iż następnie w dniu 28 listopada 2000 r. wymieniony Bank wystąpił w oparciu o powyższy tytuł wykonawczy z wnioskiem o wszczęcie egzekucji także w stosunku do powódki (sygn. akt KM 250/09, poprzednia sygn. akt KM 1345/00). Jednakże Sąd ten nie uwzględnił faktu, iż wniosek ten został ograniczony jedynie do egzekucji kwoty 10.000 zł. W tym miejscu Sąd orzekający zwraca uwagę, iż podziela stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 1 lutego 2013 r. (sygn. akt V ACa 663/12, LEX nr 1280272), zgodnie z którym wniosek egzekucyjny wywołuje skutek w postaci przerwania biegu przedawnienia roszczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem sądu tylko w takim zakresie, w jakim wniosek egzekucyjny wskazuje egzekwowane świadczenie. Tylko bowiem w odniesieniu do tej części zasądzonego roszczenia wierzyciel dokonuje w ten sposób czynność przedsięwziętą bezpośrednio w celu zaspokojenia roszczenia (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.). Wobec powyższego Sąd Okręgowy wskazuje, że skoro Bank w oparciu o wyżej wymieniony tytuł wykonawczy wystąpił o egzekucję swojego roszczenia w zakresie kwoty 10.000 zł, to skutek w postaci przerwania biegu przedawnienia jego roszczenia nastąpił jedynie w zakresie w jakim wierzyciel je egzekwował, a więc co do 10.000 zł. Kwestia zawiadomienia powódki o czynnościach podjętych w tej sprawie nie miała wpływu na zagadnienie przerwania biegu przedawnienia. Istotnym jest bowiem, iż skutek czynności wierzyciela zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne, w tym dotyczące powódki. W związku z tym przedawnienie w zakresie roszczenia pozwanego co do kwoty 10.000 zł zaczęło bieg na nowo dopiero po zakończeniu postępowania wywołanego wymienionym wnioskiem egzekucyjnym, a mianowicie po wydaniu przez Komornika Sądowego w dniu 14 czerwca 2012 r. postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego powódki (sygn. akt KM 250/09, poprzednia sygn. akt KM 1345/00).

Kolejno bieg przedawnienia roszczenia pozwanego co do kwoty 10.000 zł w stosunku do powódki został przerwany w wyniku podjęcia przez niego czynności w postaci wystąpienia do Sądu w dniu 31 sierpnia 2012 r. z wnioskiem o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 21 kwietnia 1999 r. klauzuli wykonalności w trybie art. 788 § 1 k.p.c. W związku z tym przedawnienie zaczęło bieg na nowo dopiero po zakończeniu postępowania wywołanego wymienionym wnioskiem, a mianowicie po wydaniu przez Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie postanowienia w dniu 11 września 2012 r. w sprawie o sygn. akt VI Co 3630/12, na mocy którego bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nadano klauzulę wykonalności.

Dalej bieg przedawnienia roszczenia pozwanego co do kwoty 10.000 zł w stosunku do powódki został przerwany w wyniku podjęcia przez niego w dniu 11 października 2012 r. czynności w postaci wystąpienia w oparciu o wyżej wymieniony tytuł wykonawczy z wnioskiem o wszczęcie egzekucji.

Nie sposób podzielić poglądu pozwanego, że przerwanie biegu terminu przedawnienia roszczenia w stosunku do dłużnika głównego skutkuje również przerwaniem biegu terminu przedawnienia w stosunku do poręczyciela. Trafnie wskazuje pozwany, że poręczyciel nie ma statusu dłużnika solidarnego, lecz jedynie odpowiada jak dłużnik solidarny (art. 881 k.c.). Niemniej jednak nie oznacza to, że przerwanie biegu przedawnienia roszczenia w stosunku do dłużnika głównego skutkuje automatycznie przerwaniem biegu przedawnienia roszczenia w stosunku do poręczyciela. Wskazać należy, że z art. 883 § 1 i 2 k.c. wynika, że poręczyciel może podnieść przeciwko wierzycielowi wszelkie zarzuty, które przysługują dłużnikowi, w szczególności poręczyciel może potraćić wiarygodność przysługującą dłużnikowi względem wierzyciela. Poręczyciel nie traci powyższych zarzutów, chociażby dłużnik zrzekł się ich albo uznał roszczenie wierzyciela. Wskazując na tę regulację, Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 4 grudnia 2008 roku, I CSK 212/08, Lex nr 484727, przyjął, że możliwe jest wcześniejsze przedawnienie roszczenia poręczyciela, mimo, że nie doszło do przedawnienia roszczenia wobec dłużnika głównego. Nie jest tym samym tak, aby zawsze poręczyciel odpowiadał w zakresie takim jak dłużnik główny, możliwy jest bowiem węższy zakres odpowiedzialności poręczyciela. Dodatkowo wskazać należy na regulację art. 117 § 1 k.c. Zgodnie z tym przepisem z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. W konsekwencji wyjątki od zasady przedawnienia roszczeń muszą być wyraźnie uregulowane i nie mogą być interpretowane rozszerzająco. Stosownie do art. 123 § 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się m.in. 1) przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Zgłoszenie i uznanie wiarygodności pozwanego w postępowaniu upadłościowym dłużnika P. D. niewątpliwie przerwało bieg przedawnienia roszczeń pozwanego banku w stosunku do niego. Brak jest natomiast jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że taki sam skutek wywołało również wobec jego poręczycieli. W szczególności brak jest w prawie pozytywnym regulacji, że czynność dłużnika wywołuje również skutek wobec poręczyciela. Dostrzec należy, że celem instytucji przedawnienia roszczeń jest usunięcie niepewności co do wymagalności roszczeń, które nie są regulowane i dochodzone w dłuższym okresie czasu. W konsekwencji poręczyciel winien mieć świadomość czy wierzyciel domaga się spełnienia przez niego świadczenia czy też nie. Sprzeczne z celem instytucji przedawnienia roszczeń jest dopuszczenie do sytuacji, gdy przez okres kilkunastu lat poręczyciel nie ma wiedzy o zakresie swego zobowiązania.

Zatem w omawianym stanie rzeczy należało przyjąć, iż nastąpiło częściowe przedawnienie roszczenia pozwanego wynikającego z bankowego tytułu egzekucyjnego wystawionego przez (...) Bank spółkę akcyjną w G. nr (...) z dnia 21 kwietnia 1999 r. zaopatrzonego przez Sąd Rejonowy w Szczecinie w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 27 lipca 1999 r., sygn. akt III Co 1270/99 oraz zaopatrzonego przez Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 11 września 2012 r., sygn. akt VI Co 3630/12 w stosunku do dłużnika I. D. (obecnie R.), a mianowicie w zakresie kwoty ponad 10.000 zł. Dlatego też w tym zakresie zaistniała podstawa do pozbawienia wymienionego tytułu wykonawczego wykonalności na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., gdyż roszczenie wierzyciela uległo przedawnieniu z dniem 27 lipca 2009 roku, tj. z upływem 10 lat od daty zakończenia postępowania w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności. Czynności przedsięwzięte przez wierzyciela, jako podjęte już w stosunku do przedawnionego (poza kwotą 10 000,- zł) roszczenia, nie mogły wywołać skutku w postaci przerwania biegu przedawnienia.

Z tych względów na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. należało zmienić zaskarżony wyrok i pozbawić wykonalności tytuł wykonawczy – bankowy tytuł egzekucyjny wystawiony przez (...) Bank SA w G. nr (...) z dnia 21 kwietnia 1999 roku, zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 27 lipca 1999 roku, III Co 1270/99 oraz postanowieniem z dnia 11 września 2012 roku, VI Co 3630/12 w stosunku do dłużnika I. D. częściowo, tj. w zakresie kwoty ponad 10 000,- zł.

Z kolei zmiana rozstrzygnięcia co do istoty sprawy, skutkowałą koniecznością zmiany zaskarżonego wyroku, co do kosztów procesu.

Zgodnie z treścią art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Z art. 100 k.p.c. wynika zaś, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Cytowane unormowanie wyraża podstawową zasadę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania - odpowiedzialności za jego wynik.

Mając powyższe unormowanie na względzie Sąd Okręgowy wskazuje, iż w rozpatrywanej sprawie w wyniku apelacji powódki jej roszczenie główne okazało się zasadne co do kwoty 30.849 zł. Przy uwzględnieniu wartości przedmiotu sporu (40.849 zł) oznacza to, iż pozwany przegrał proces w części odpowiadającej 3/4, a tym samym powódka przegrała go w pozostałej części, a więc co do 1/4. Zatem wobec zgłoszonych przez strony wniosków o zwrot kosztów procesu trzeba wskazać, iż zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, pozwany winien zwrócić powódce 3/4 tych kosztów, a tym samym powódka winna zwrócić pozwanemu 1/4 tych kosztów. Koszty procesu powódki wyniosły 4.460 zł, a składa się na nie opłata od pozwu w wysokości 2.043 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł oraz wynagrodzenie radcy prawnego reprezentującego powódkę ustalone na podstawie § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 490) w wysokości 2.400 zł. Natomiast 3/4 z sumy tych kosztów stanowi kwota 3.345 zł. Koszty procesu pozwanego wyniosły 2.417 zł, a składa się na nie opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł oraz wynagrodzenie adwokata reprezentującego pozwanego, ustalone na podstawie § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 461) w wysokości 2.400 zł. Natomiast 1/4 z sumy tych kosztów stanowi kwota 605 zł. Następnie w wyniku dokonania stosunkowego rozdzielania pomiędzy stronami kosztów procesu - pozwany winien zwrócić powódce kwotę 2.740 zł (3.345 zł - 605 zł).

W świetle powyższych rozważań Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok, o czym orzekł w punkcie 1. ppkt a i ppkt b wyroku, w pozostałej zaś części na podstawie art. 385 k.p.c. apelację oddalił, o czym orzekł w punkcie 2. wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w punkcie 3. sentencji wyroku na podstawie o art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. Z art. 108 § 1 k.p.c. wynika, że sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Sąd Okręgowy wskazuje, iż w postępowaniu wywołanym apelacją powódki wartość przedmiotu zaskarżenia wynosiła 40.849 zł, a apelacja okazała się zasadna co do kwoty 30.849 zł (40.849 zł - 10.000 zł) roszczenia głównego i w pozostałej części została oddalona, co oznacza iż pozwany przegrał sprawę w postępowaniu apelacyjnym w części odpowiadającej 3/4, a tym samym powódka przegrała ją w pozostałej części, a więc co do 1/4. Z kolei wobec zgłoszonych przez strony wniosków o zwrot kosztów postępowania apelacyjnego trzeba wskazać, iż zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, pozwany winien zwrócić powódce 3/4 tych kosztów, a tym samym powódka winna zwrócić pozwanemu 1/4 tych kosztów. Koszty postępowania apelacyjnego powódki wyniosły 3.243 zł, a składa się na nie opłata od apelacji w wysokości 2.043 zł oraz wynagrodzenie radcy prawnego reprezentującego powódkę, ustalone na podstawie § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 490) w wysokości 1.200 zł. 3/4 z sumy tych kosztów stanowi kwota rzędu 2.430 zł. Z kolei koszty

postępowania apelacyjnego pozwanego wyniosły 1.200 zł, a złożyło się na nie w tej wysokości wynagrodzenie adwokata reprezentującego pozwanego ustalone na podstawie § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 461). Natomiast 1/4 z tych kosztów stanowi kwota 300 zł. Następnie w wyniku dokonania stosunkowego rozdzielania pomiędzy stronami kosztów postępowania apelacyjnego - pozwany winien zwrócić powódce kwotę 2.130 zł (2.430 zł – 300 zł).

SSO Tomasz Szaj SSO Sławomir Krajewski SSO Agnieszka Tarasiuk - Tkaczuk